

DEBRECZEN-NAGYVÁRADI ÉRTESETŐ.

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Felelős szerkesztő: NYIRI GÉZA.

Előfizetési feltételek:
 Fizetendő Debreczenben.
 Egész évre 2 frt.
 Fél évre 1 „
 Községeknek 62 kr.
 Egyes szám ára 4 kr.

Szerkesztőségi és kiadói iroda:
 Gróf Degenfeld-tér 3. sz. házban.
 Vilmos sörcearnokaszomszédságában.)
 Kéziratok vissza nem adatnak.

Hirdetési díjak:
 Négy-hasábos petit sorért 8 kr;
 többesóránál 6 kr.
 Nagyobb és többszöri hirdetéseknek igen kedvező engedmények tételnek.
 Bélyegdíj: minden beiktatásért külön 30 kr.
 „Nyiltér”-ben megjelenő közlemény minden petit sora 15 kr.
 Hirdetések és előfizetések helyben akadémiai hivatalnál, Csáthy Ferencz, Telegdi K. Lajos, Budapestben: Goldberger A. V., Általános Tudósító VII. Erzsébet-körút 14., Blockner J., Eckstein Bern., Haasenstein és Vogler, Bécsben, Prágában A. Oppelik, Schaleck H. és Párisban, Hamburgban Majnai-Frankfurtban: G. L. Daube és Mosse Rudolf hirdetési intézetében fogadtatnak el.

Hitéletünk.

— A tiszántúli ev. ref. egyházkerület egyházi értekezlete alkalmából. —

Debreczen, 1898. szept. 10.

A mily sajtóságos és figyelemre méltó, ép oly lélekemelő jelenség az, hogy minél jobban fejlődik a természet tudomány, minél több rejtélyes titkát fejtik meg, — a művelt osztály tagjai annál inkább vonzódnak hitöklöz és minden lehetőt elkövetnek az egyházi élet szilárd alapon való fejlesztésére.

Csaknem minden vallásfelekezett elöljárósága elérkezettnek látta az időt a cselekvésre és sokféle eszköz felhasználásával igyekezett czélt is érni.

Debreczenben néhány év előtt egész lanyha volt a hitélet. Az egyházi dolgokkal ki sem törődött. A templomok üresek voltak.

Elsőben a r. katolikusoknál mutatkozott örvedetes változás. Az érdeklődés általános lett s a templombajárás szükségének érzete soha sem ismert módon nyilatkozott, miáltal a többi hitfelekezetek is ébredezni kezdtek.

A hitélet javulásának örvedetes jeleül vehettük, hogy templomaink (s velük együtt az iskolák) szaporodtak. Az ev. ref. új templom után fölépült a különvált lutheránusok temploma s következett Mózes hitv. polgártársainknak előbb a pásti-utcza, majd a csoda szép Deák Ferencz-utcza páratlan bőkezűséggel fölépített imaházai. E templom építések igazolják, hogy városunk hitéletében örvedetes fordulat állott be.

De még mindig nem eléggé vagyunk vallásosak s főképp a 44 ezer lelket számláló ev. ref. egyházban látjuk a közönyösséget és nagyon helyén valónak látszik, hogy épen városunkból indul meg az egész mozgalom, melynek czélja oda összpontosul, hogy erősítsük a hitéletet különböző utakon és eszközökkel, de minden esetre, minden vonalon.

Jól teszi minden hitfelekezet, ha ily irányban — egymás mellett békességben megélve — kellő erélyvel munkálkodik.

Sok minden felekezetenél a szétszórta kéve, hát még a kővének hány szára szóródik szét az élet viharában? E veszendő lelkeket megmeníteni nagyon szép feladat s méltó az egyházhoz.

De hát az a baj, hogy alkalom adtán a vallási buzgóság szent tüze magasra fellobog, de hirtelen le is lohad. Élesztőre van szükség, ki a nemes tüzet ne engedje kialudni, de lohadni sem, aki kellően táplálja minden időben.

Nagyon is eltért a század vége felé az emberiség — sajnos, hazánkban is — az egyházi dolgoktól s valóban bámulatos dolog, hogy ép a század utolsó második évében kezdenek világra szóló eszmék felszínre kerülni.

Csak most ejtette ámulatba az egész világot a czár örök békét hirdető szava s ime, mint másfelé, ugy legközelebb minálunk is felhangzik a bűvös jelszó: vissza a régi vallásossághoz.

Nem akarunk áradozni az események ez örvedetes irányban való fejlődésén, de lehetetlen nem üdvözölni az uttörőket, a minket vezetőket, kívánva törekvéseikre sikert, óhajtván a biztos eredményt s annak kivívásáig a türelmet és vallási buzgalmat.

(S.)

Közegészségügyi viszonyaink.

Debreczen, 1898. szept. 9.

II.

A gróf Degenfeld-téren hagytuk el szemlélni és innen nem is kell messzire mennünk, csak a Csapó-utczába, hogy ismét olyan dolgokkal találkozzunk, melyek a közegészségügyi kívánalmakkal homlokegyenest ellenkeznek.

Maga az utca egy lim-lom és giz-gaz fészkek, tele szeméttel annyira, hogy alig lehet járni. Van ugyan ennek az utcának mint a többinek egy kiérdemült agastyán utcaszeprője, aki míg az egyik halmot nagy lassan és nagy akurátossággal össze sepergeti, addig a másikat a kutyák és a szél szépen szétterítik, mert a szeméthordó vállalkozó kocsija csak úgy harmad napra kerül ide elhordani az utca rondaságát. E vállalkozónak, valamint az utcák tisztaságát ellenőrző közegeknek úgy látszik, teendők végrehajtásában elvök: lassan siess, tovább érsz.

A városi zenede díszes palotája előtt van a kenyér piac, ahol a vidéki kenyérsütők árulják a mindennapi kenyeret. És minő helyen s minő felügyelet mellett? Erről talán jobb is lenne hallgatni. De nem tesszük, mert czélunk egész öszintén feltárni azt a helyzetet, melyben közegészségi viszonyaink leledzenek.

Az egész területen, ahol árulnak a kenyérsütők kofák nincs egyetlen asztal, melyen az eladásra szánt s mérleg drága kenyeret elhelyezni lehetne; nincs egyetlen ernyő, mely az égetően sütő nap hevével és az amugy is tulságosan kisütött kenyeret már friss állapotában kö keménynyé szárítástól megvédené; nincs egyetlen tiszta terítő, melylyel az eladásra szánt kenyereket leteritenék, hogy ez megvédhesse a szelek által hordott homoktól és az eltöltő miazmáktól. De nem csak a tisztaság kellek hiányoznak, hanem azok megvizsgálása is — ami egy ily nagy fogyasztásnak örvedő lelmi czikknek feleltébb szükséges volna.

Szükséges volna, mert igen gyakran keletlen, dagasztatlan s nem ritkán sületlen állapotban kerülnek a kenyerek az eladó helyre, ahol senki sem vizsgálja meg azokat. Valjon a sok éretlen gyümölcs és dinnye mellett a terjedő hasi hagymának nem szülője-e a rossz kenyér is?

Ugy halljuk a város vegyészeti intézményt állított fel és rendezett be, valyon nem volna-e czél-szerű — ha többször nem is — legalább hetenkint egyszer egy egy kenyeret megvizsgáltatni? Mert az a keletlen, dagasztatlan s néha sületlen kenyér, mely a földön — ritkán alig 5 cm. magas tisztátalan lécz rácsozaton a hőségben aszalódik, esőben — mivel sem terítő sem ernyő nem védi — átázik, hogy belsejében, az a kovászos és élesztős valami minő átalakuláson megyen át, azt elképzelni nem kell valami nagy kémiai tudás.

Már csak azért is szükséges volna ezen ellenőrzés, mert a mindennapi kenyér mérleg drága, holott a buza és a rozs ma már nem áll azon a magas áron, ahol a télen volt.

Budapest, Szeged, Arad, Temesvár stb. városok tudtak ez ellen is lépéseket tenni azért, hogy próba sütések által megállapították a kenyér árát, de nálunk ugy látszik nincs erre gond, holott nagy szükség volna rá, mert az az uzsora, a mit a kofák üznek aránylag — e gazdagon termő vidéken — hallatlan.

Közegészségi viszonyainknak a tisztaság mellett fölfeltétele az is, hogy a fogyasztási czikknek mi-
 nősége mellett azok a viszonyokhoz mérten olcsón beszerezhetők is legyenek, mert az a szegény nép,

aki arra van utalva, hogy csekély napi keresményéből a piacról éljen, csak ugy táplálkozhatik rendszeren, ha keresményéből képes mindennapiját jó minőségben beszerezni.

De menjünk tovább.
 Nem szólva a Nyontató-utczáról, mely szárazság idején közlekedhetési állapotban van, de ha eső esik, egyes helyein csolnakázó tavak állanak elő. Menjünk be az I-ső ker. zugutczáiba s számoljunk be az ott látott és tapasztaltakról is.

A Leány- és Morgó-utczák összekötő Könyök-utca közepén van a közel lakó szomszédok szemét dombja, a hol a kidobott és kiöntött rohad és rondaság hónapokon át éktelenkedik és szemetéssé által fertőzteti a levegőt.

A Morgó- és Peregces-utczák szegletén van egy kut, melynek közvetlen közelében van a föld alatti csatorna vége és ide szakadnak bele a szomszédos utcák nyílt csatornái. Ez mind rendén volna, csak az a nagy baj, hogy azok a nyílt csatornák oly dolgokat vezettek a kut közvetlen közelébe, melyek megfertőztetik annak a kutnak ivóvizét, melyből 150—200 család él. P. o. a Busi-u. 20. sz. a. Jakó timár iparos, minden nap kedveskedik ilyen fertőztető anyaggal, kibocsátván a meszes, a cserző és páczoló levet, mely oly éktelen rossz levegőt csinál, hogy az ott járást is csaknem lehetlenné tesz.

Kut-utczán az iskola telep közvetlen tövében vezet el egy nyílt csatorna, melynek mélysége másfél méter, szélesség szintén annyi. Hogy ez az árok, mert csatornának nem nevezhető, mily képét nyújtja a rondaságnak, azt leírni képtelenség, valamint azt a rosszlevegőt is amit a benne rohadó szemét kipárolog. Ezt az árkot nem takarítja senki, csak olykor-olykor a Gondviselő ha esőt ad a meggyülemlett víz tovább viszi belőle a szemetet és a Kémalom-utca sarkán a fedett csatorna torkolatánál egész halmot csinál belőle, mert a kis fedett csatorna nem képes befogadni a nagy mennyiségű vizes szemetet.

Az ezen árok partján levő ovoda és iskola közel 300 gyermeknek az otthona s valóban nagy könnyelműség a közegészség ellenes fészket annyira elhanyagolni. De ez a nagy árok közbiztonság tekintetében sem való oda, mert azok a kis gyermekek könnyen szerencsétlenül járhatnak, kiket utja azon víz keresztül és akkor nyert felszességükért esetleg életükért ki a felelős?

Csak egy kis részét mutattuk be városunknak ama képéből, melynek közegészségi állapota tarthatatlan. Talán — azt hisszük — nem hiában emeltük fel szavunkat, kérve az intézőket, hogy kisebb rész-

TÁRCZA.

Székely-országi históriák.

Nem fáj semmi.

Írta: Vántsa György.

Az a kis ólom golyó...

A kis haszontalan jószág csak 11 mm. átmérővel bír az istenadta s mégis elég arra, hogy aki hozzá folyamodik megsemmisüljön és az örök nyugalom csendes otthonába vándoroljon.

Az a kis lyuk, amit sebes rőptében az a haszontalan ólom darabka üt, épen elégséges ut arra, hogy elszálljon az emberből a lélek, a mit a jó Isten lehelt bele.

Az a kis haszontalan ólom golyó...

Tófalussy Dezső az erdélyi gentry kar egyik tekintélyes tagja, aki a 60-as évek végén, a midőn a sokat szenvedett nemzet kibékült uralkodójával és dermesztő álmából új életre ébredett, a nemzeti életünkben új korszakot alkotó nagy munkában nagy és fontos szerepet játszott.

Örökölt vagyonán kívül tudományos képzettséggel is bírt, a mire hosszas külföldi tartózkodása alatt tett szert.

Különösen nagy előszeretettel csüngött kedvenc stadiumán, a nemzetgazdaságnak agriculturalai ágán. S hogy e téren nagy jártassággal és alapos ismerettel bírt, tanúsította mintaszerűen berendezett és szép jövedelmet hajtó gazdasági telepe, mely-

nek megtekintésére messze földről eljöttek az érdeklődők.

Tófalú — a Tófalussiak ősi fészke — ott fekszik az Olt folyó egyik csendes és kies völgyében, a hol az Olt a Hargita hegylánc trachyt szikláit átörve, a Háromszéki fensíkra — a szép mezőre lép. Távrolról az egész falucskából csak a templom tornyának fénylő bádoggal fedelű teteje látszik ki, abból a gyümölcsfa erdőből, mely az egész községet a kíváncsiak szeméi elől elfedi.

A falu északi oldalán közvetlen az Olt folyó partján emelkedő dombon épült a Tófalussiak ódon kastélya, melynek tágas parkját vastag falú vár vérszi körül.

A domb keleti és déli oldalán terül el a falu, melynek rendezett utcái csinos, fehérre meszelt házikói festői képet tárnak a szemlélő elé.

A falu népe tős-gyökeres székely, kiknek munkaszerető szorgalma öntudatos vezetés mellett anyagi jólétet biztosított. A rend, a külső csin, mely első tekintetre feltűnik, arról tanuskodik, hogy a munkás nép vezetője atyai szeretetének oda-adó kifejezését a nép boldogításában juttatta érvényre.

E helyzet megteremtője Tófalussy Dezső volt, aki mint földes ura az egész községnek nagy kiterjedésű birtokán szabaddá tette a jobbágyt és egyenlően felosztotta közöttük az általuk mivel földet s csekély váltságdíjért, amit részletekben fizettek neki meg örökös tulajdonukba adta át.

Megtanította a földmivelőket az okszerű gazdaság folytatásának titkaira, bevezette a gyümölcsfa alapos kezelésébe s mindezekre a téreken maga

járt elől, mely tette által rövid időn egy kis paradicsommá varázsolta Tófalut, melynek lakói vagyoni jólétben és megelégedésben éltek.

Egyházat földes uri dotációkkal ellátta gazdagon s annak régi templomát kijavíttatta s hogy a vallási buzgalom is megszilárduljon, a templom látogatásban mindig ő és családja volt az első.

Díszes iskolát épített s azt modern kor igényeihez mérten be is rendeztette. A tágas iskola-kertben gyümölcsfa-iskolát rendezett be és a tanítóval együtt fáradoztak a falu népének a gyümölcsfa nemesítés és kezelés betanításában.

A nagy munkában fáradhatatlan segítő társa volt az ő áldott és művelt neje is, aki versenyzett vele a jótétemények osztogatásában.

Családi élete a boldogság mintaképe volt, a mit a kölcsönös szereteten kívül, melylyel egymáson csüngtek három kis fiu-gyermekük vidám társasága fokozott.

A kis falu népe, mely neki köszönhető az a jólét, melyben éltek, rajongó szeretettel csüngött a földes urán és családján, a mit kitüntetni s a minnek kifejezést adni nem is mulasztott el egyetlen alkalmat sem.

És mindezeknek daczára a boldog családfő — a falu jölteveje — Tófalussy Dezső homlokán valami titkos bu komor fellege ült, a mit csak a vizsgálódó emberismerő kutató figyelme vett észre. Magános óráiban gyakran kétségbe esetten tépelődött, mintha félt volna valakitől, mintha félt volna önmagától...

1881. augusztus hó 11-én mélyen lesújtó hír zavarta meg Tófalú csendes nyugalmát. A falu apraja-nagya könyvtelt szemekkel sietett a kastély felé, hol a cselédség zokogva adta tudokra, hogy a földesurak a kora reggeli órákban meglötte magát s most a hallálat vívódik.

A boldognak hitt család tagjai ott állanak a haldokló ágy körül s könyvtelt szemekkel, zokogva, kétségbe esetten tördelik imára kulcsolt kezeiket.

A falu népe néma ajkakkal imádkozik az egek urához, hogy adja vissza nekik jöltevejüket.

A hatvanas évek elején a külföldön — Párisban ahol a magyar ifjuság színe-java élt, két ifju vonta magára honfi társai figyelmét. E két ifju Tófalussy Dezső és Hargitay Sándor volt. E két ifju képezte az ott élő ifjak társadalmi életének központját, a kiknek nemes törekvése iránt bizonyos tisztelettel viseltettek.

Tófalussy teljes szorgalommal tanulmányozta a nemzetgazdaság két ágát, a földmivelést és az ipart. Erős vágya volt alapos ismereteket tenni szert, hogy majd haza térve, mint szakavatott egyén akcióba léphessen reform eszméivel, melyeknek szükségét — a föld népnek érdekében — mélyen érezte.

Mint a méh az édes mézet, oly szorgalommal gyűjtötte az ismereteket, melyeknek ifju barátai között igyekezett barátokat szerezni.

Nyílt s őszinte ifju volt és e mellett hazafi, a ki hitte, meg volt győződve, hogy hazája felett dorengeni kezd az ég s közelg az ébredés hajnala, mely

letekben méltóztassék azokon javítani, mert ezzel esetleg egy oly járványnak veheti elejét, a mi lakosaink nagy részét elpusztíthatná.

Az utcák, köztérek, nyílt csatornák tisztán tartása nemcsak közegészségügyi érdek, hanem szépséget is; az élelmi szerek megvizsgálata, azok árának szabályozása a közegészségügyi viszonyok emelésére és az egészséges táplálkozathoz vezet.

Mindnyájunk érdekében emeljük fel szavunkat s kérjük az intézőket, hogy közegészségügyi viszonyaink e fontos tényezőivel többlet foglalkozva, annak javítására a lépéseket megtenni el ne mulasztassák.

Virgula.

A Dreyfus-ügy.

Lapunk mult számában röviden megemlékeztünk a Dreyfus-ügy ama szenzációt keltő fordulatáról, amit az okmány hamisító Henry ezredes vallomása és vallomását halálával megpecsételt esemény elő idézett. Az egymást követő leleplezések nagy port vertek fel mindenütt s különösen a francia nemzet kebelében okoztak lázas izgatottságot.

A Henry bukása sokak állását tette lehetetlenné ezek között első helyen megbuktatta Cavaignac hadügyminisztert, aki legbatározottabb ellensége volt a kabinetben a Dreyfus-ügy revíziójának mind azokkal az érvekkel szemben is, melyek Dreyfus ártatlansága mellett tanuskodnak. Cavaignac bukása annyit jelent, mint Dreyfus kapitány börtöne ajtajának felnyílása, mert a minisztertanács egyértelműen a pör újítás mellett van.

A szerencsétlen Dreyfus kapitány neje, az újabb fordulatokra támaszkodva pörújítási kérvényt adott be s ezt azzal indokolta, hogy a terhelő tanuk egyike hamisított, ami nyilvánvaló lett, mely esetben maga a törvény rendeli el az új eljárás megindítását. A kérés teljesítése felett a végleges döntés szombatán, e hó 11-én fog megtörténi, de a hangulatból ítélve bizonyosnak vehető, hogy Dreyfusné kérelme teljesített fog.

Végre tehát vissza tér az Ördög-sziget ártatlan lakója, ha bizonytalan időre is — mert nagy iránta az ellenszenv — megnyílnak börtöne ajtai s lehullanak kezeiről a bilincsek.

Hosszu és kínos négy évi szenvedés után újra meglátja azt a földet, melyen bölcsője ringott s melyet hazájának nevezett. Ismét megjelenhetik vas szigorúságu bírái előtt és szemükbe vághatja, mint négy évvel ezelőtt tevő: ártatlan vagyok. S ha ellenségei ismét elítélik, csak azért, hogy nagyobb kompromisszum ne érje a hatalmasokat, újra megmondhatja nekik: a megbecstelenítést túrnöm kell, mert gyermekeimnek tisztességes nevet kell hagynom, mert hogy becsületessé katoná voltam, azt előbb utóbb kideríti a jövő.

Talán ismét vissza fog térni elhagyott börtönébe, talán újra rá teszik kezeire a bilincseket, de a művelt világ közvéleménye mindezeknek dacára ártatlanul elítélt mártírnak fogja ismerni.

A pör revíziója tehát csak napok kérdése; a művelt világ kíváncsi közönsége lázas izgatottsággal számllálja a napok óráit, perczeit. Nem is lehet ezen csodálkozni, mert ki tudja, hogy ezen ügy, melynek agyon hallgatása, agyon nyomása nem sikerült, mily titokról és e titkokkal kapcsolatban, mily magas állású egyének viselt dolgairól fogja lerántani azt a leplet, melyet annyian igyekeztek erre az ügyre reáborítani.

Hargitay.

minden igaz honfit munkára készen kell hogy találjon.

Hargitay Sándor ép az ellentéte volt Tófalussy-nak. Mint könnyű véru ifju, bár nem mondhatni, hogy tudományos ismeretekkel nem bírt, de azt haszontalanul fecseverte el. Czinizmussa, mely jellemző vonása volt, inkább szeretett a zavarosban halászni, mint nyílt sisakkal a küzdők sorompójába lépni. A maga javát kereste mindenben és énjének imádásáért feláldozott mindent.

A két ellentét gyakran találkozott egymással, de csak azért hogy egymáson érzékeny sebeket ejtsenek. Az 1866. évi események meghozták a várvárt pillanatot, mely hazánkra a régen óhajtott kibékülés hajnalát felhozta. A „haza bölcsé“ megtalálta az utat és a módokat, melyek kibékítették az uralkodót és a nemzetet.

E korszakot alkotó munka hullámai eljutottak ismerőseink körébe is s lázas izgatottsághoz hozta őket. Folyt a vita a nagy események felett, melynek lelkes védője Tófalussy volt. Vita közben Hargitay megfeledkezve a köteles tiszteletről — mintha csak az alkalomra lesett volna — mélyen megsértette földijét, hazafitársát Tófalussyt. A sértés következménye párbaj lett és pedig amerikai párbaj azzal a megállapodással, hogy a vesztes fél köteles magát 15 év múlva — 1881. aug. 11-én magát agyonlőni.

A sorshuzás megtörtént, a fekete golyót Tófalussy huzta ki.

A magyar nemzet újja születése haza hívta ifjainkat mert szükség volt rájuk. Ismerőseink lázas tevékenységet fejtettek ki, egyik azért, mert,

Karcolatok.

— Innen, onnan, mindentinnen. —

Bár nem fütöl még valami zordonan a szél, de azért egész határozottsággal meglehet állapítani, hogy „az idő már őszre jár!“

Tény, hogy a madár szebb hazába költözött s az is tény, hogy a napfény elől immár nem menekülünk, de keresve keressük.

Szóval, észrevétlenül beleszólt az ősz az időjárásba, mint a hogy a szerelem szokott a fiatal szívekbe.

No de ősznek, szerelemnek, a mint kezdete, úgy vége is szokott lenni.

És a mint közeledik a zord, munkátlan időszak, kezd minden erősen drágulni.

Liszt, kenyér, hús, zsír, na meg a nem inni, de azért még is nagyon szükséges — petroleum, rohamosan megdrágultanak.

Olcsó ezentúl még a levegő sem lesz.

Panaszkodik minden ember arról, hogy nebez megélni.

Mért ne panaszkodnának hát az orvosok is?

Az igaz, hogy sokan becsapják őket, de az is igaz, hogy ő náluk nélkül is — sokan meggyógyulnak.

Be furcsa lenne, ha az orvosok nem mennének a beteghez, de még furcsább lenne, ha a betegekhez nem hívnának orvost!

Szegény orvos azért mért nincs a földhátan, aztán nem minden embernek muszáj — milliomosnak lenni!

Sok, sok fiatal ember és gyermek maradt ki városunk iskoláiból.

Nincs hely.

És mégis a nemes város nem iskolákat, de kaszárnyákat épített.

Az örök béke küszöbén Debreczen hú önnön magához. Azaz — követhetetlen mind az idők végéig.

Jókai Mór a paloták városának mondta Debreczent, persze akkor nem látott egyebet Debreczenből, mint a fő utcát.

Látta volna csak a sok ronda épületet, a fő utcákhoz közeli nyílt árkokat, a piszkos udvarok iskolákat!

Beöthy Zsolt meg az iskolák városának mondta Debreczent, persze csak a főiskolát s a reálanodát látta.

Hej, ha tudta volna, hogy ezrivel marad ki a tanulósg az iskolából, hely szűke és fukarság miatt, — no majd megmondhatta volna...

Azaz semmit sem mondott volna.

Művelt ember inkább bókol, — de a házigazdájával — nem gorombáskodik.

Rengeteg pénzt áldozott már a város kaszárnyákra és tudja Isten, még sincs sehonnán értők elismerés.

Egy tábornok se mondta még azt, hogy — Debreczen a katonák városa!

Pedig azért a pár millióért talán meglehetett volna reszkizrozni ezt a — bókifélet.

De hát a tábornokok nem bókolnak soha elfuserált kaszárnyák miatt.

Nagy református gyűlés volt városunkban.

tudta, hogy 15 éve van hátra megvalósítani lázas álmait, a másik azért, hogy hiuságának hízeltt a gyors haladás, mit a közpályán hangzatos tettei előidézték.

Tófalussy családost alkotott, a mig Hargitay megmaradt aglegénynek. A kik tudtak a történetkről, gyakran kérdezték Hargitayt, mit fog tenni azzal a hatalommal, a mit a sors azzal az emberrel szemben kezébe adott, a kit a közvélemény annyira tisztelt? Semmit — mondá — gyermeke ség volt régen elfeledtük.

A haldokló magához tért, fénytelen szemek tekintetével keresett valakit. Megtalálta. Zokogó neje volt, aki ott tördelte kezeit.

Köszönöm — mondá elhaló hangon — hogy szereteted által boldogítottál... Szeresd helyettem is gyermekeinket s neveld fel őket úgy, amint azt gyakran eltervezgettük. E kis falu népének legyetek továbbra is jöltevei... E levelet halálom után tépd szét s bocsás meg, hogy e bűnöm, ha bűnnek nevezhető — boldogságom közepette eltitkoltam tőled... Névem s becsületem tiszta s halálom sem ejt azon mocskot... Isten veled s veletek kedves gyermekeim... boldog voltam... nekem már... nem fáj semmi...

Csendesen... halott van, a ki körül imádkoznak... csendes.

A levél, amit a haldokló nejének átadott Hargitay levele volt, melyben Tófalussyt 1881. aug. 11-ére figyelmeztette.

Volt ott sok szó arról, hogy a kálvinista vallás hívei hitökben erősödjenek, — de egy dolgot senki sem említett föl.

Azt, hogy a dus gazdag Debreczenben egy kálvinista templom — rogyó félbe van.

Hja, oda pénz is kell, — meg egy kis beszéd és punktum!

*

Nagyon rá jár a rud mostanában a vezetősegre.

Hát senki sem rosz szándékból hánytorgatja fel a hiányokat, mert hiszen csunya dolog a kakuk madarat utánozni...

De hát mindenkinek van kötelessége s a nyilvánosság közegeinek is.

Ennek igazat kell mondani.

Úgy is arra való a feje — hogy betörjék.

—pió.

Vidék.

— Rövid hírek. A legifjabb királynő. Vilma hollandi királynő e hó 6-án koronázták meg az alattvalók lelkes és óriási ovációk között.

— Vonatösszeütközés. Kedden Albanynál a gyorsvonat egy tehervonattal összeütközött. Az összeütközés oly heves volt, hogy 18 utas a helyszínen meghalt s többen életveszélyesen megsebesültek.

— Gyanus haláleset. Singer Bernátné Gruber Berta szerdára viradóra meghalt. Betegsége alatt sublimát oldattal kezelte magát, valószínű, hogy vigyázatlanságának lett áldozata.

— Ha a suszterlegény mérges. Budapesten Katakovics Antal suszterlegény haragban van már régen Herczeg János kollegájával. Szerdán reggel az újpesti István-téren rálesett Herczegre és élesre fent dikicscsével össze-vissza szabdalta. A hőst a rendőrség a dutyiba — a sebesültet pedig a mentők a Károlyi-kórházba vitték.

— Kazánrobbanás. A m. kir. 4. vasutak északi főműhelyében egy tulhevített kazán felrobbant több munkát megsebesített. Ludvig Sándor lakatos életveszélyesen megsebesült.

— Életunt színész. Nagyváradon Hornyánszky Lajos színész morfeummal megmérgezte magát és szerdán délután minden mentési kísérlet dacára meghalt.

— Uj hetilap. „Érdekeink“ cimen Nagyváradon e hó 4-én új heti lap indult meg. Felelős szerkesztő Sz. Herman Gyula, társszerkesztő K. Kovács Ferencz. A mutatószám csinosan van összeállítva.

— Kisiklott vonat. A Nyitráról Galgócra menő személyvonat Elecske és Récsény között a napokban, nem tudni mi okból kisiklott, a gépvezető és több utas megsebesült, halálozás azonban nem történt.

— Budapesti bevétel. E hó 2-án 212 éve annak, hogy a magyar és az osztrák hadak Budavárát a törököktől visszafoglalták; az évforduló emlékére 4-én a Mátyás templomban nagy rekvizitum tartottak.

— Szép, de veszedelmes. Ugyan mi volna más, mint az asszony. Nem mindennapi eset tartja izgatottságban a székes főváros lakóit.

— A szenzációs esetet a Klinger család válópöre idézte elő. Klinger Zs. testvére Klinger J. bűnös viszonyt folytatott Klinger Zs. nével, amit atyjok felfedezett a nagyobbik fia előtt, a ki nejét elkergette és válópört indított ellene.

A törvény előtt Klinger J. azt vallotta, hogy öt atyja biztatta a viszony megkezdésére. Az ügy vizsgálat alatt van.

— Szerencsétlenség a Dunán Bécsben Neuhofer önkéntes tüzér unokahúgával Dossel H. kisazonynyal csolnakázás közben, miután kis csolnakjuk felborult, a Dunába fultak.

— Horváth Boldizsár, közéletünk e kimagosló alakja vesélyesen beteg, orvosai nem biznak életben maradásához.

— Végzetes baleset. Egyeken Ágos Imre kocsis részeg fejjel oly szerencsétlenül esett le a tengerivel megrakott kocsiról, hogy a kerek agyon nyomták.

— Ezt a szerelem tevő. Böszörményben a 18 éves Barta Julia a felelti banatában, hogy a szeretője elhagyta, phosphor oldatot ivott és nagy kínok között meghalt.

— Kutba ugrott. Vida Józsefné Nádudvaron, gyógyíthatatlan betegsége miatt a kutba ugrott, ahonnan holtan húzták ki — Öngyilkossági kísérlet.

Budapesten a természetes Hudák József mészároza nem tudni miért, felakasztotta magát e idejekorán levedték s midőn magához tért, megmentőjére fordult: te himpellér, miért nem hagytál meghalni?

— Téli. Fogaras környékén e hó 6-án nagy havazás volt.

— A földosztó szocialista Várkonyi továbbra is vizsgálati fogságban marad.

— Öngyilkos könyvelő. Bernfeld Zseni budapesti könyvelőnő a Dunába ugrott, ott veszett.

— Halálozás. Szathmári Sámuel ev. ref. főgimnáziumi tanár f. hó 4-én 57 éves korában, tanárkodásának 26-ik évében meghalt. Temetése e hó 6-án ment végbe a szatmári közönség nagy részvéte mellett. Nyugodjék csendesen.

HÍREK.

Dal az iskolás-dolgozokról.

A tata vagy a mama szeptember elején kézen fogja a jól megmosdott s a lehetősegg kiöltöztetett gyereket és viszik beiratni — az iskolába.

No, hát Debreczen is megengedi azt a tréfát, hogy az itt lakó szülők egyik iskolától a másikhoz,

vándoroljanak, helyet keresni a tanulni vágyó, vagy arra kötelezett gyermekeinek.

Van hely. Tessék fizetni. Az elemi iskolákban nem sokat, de azon túl a soknál is sokabbat. Szóval — eleget. Mert a tudomány ma igen népszerű, hát drágaságával igyekeznek népszerűtleníteni. Czéltalan azonban.

A tisztviselőt, aki úgy 1000—1200 forint fizetésből él 4—6 gyermekkel, a szeptember elseje roppantul megkoppasztja, debát kiizzadja, kikoplalja punktum...

De amint szept. elsején benyult az apa, vagy az anya a zsebbe, hát ott kell tartani a kezét, ha ugyan van a zsebben valami egész éven át.

Jön a könyvvásárlás! Jézusom! mennyi könyv kell a mai gyermekeknek. Hajdanában egy akadémiai tanárnak sem volt annyi könyve, mint ma egy gimnázistának, vagy felsőbb leánynak.

Aztán a könyvek méreg drágák, meg mindég uj kell, más szerzőtől.

Aztán jönnek a priváta pénzek, mert privátára járni kell, mert hiszen a gyermekre ráfér a nagyobb figyelem, gondozás,

A leányoknál a kézimunkára kell egy kis pénz, nem ritkán és nem is nagyon kevés.

Vannak iskolák, ahol a tisztogatásra is kell pénzt adni. Csak 50 krajczárt, de azért piszkosak a tantermek. Néhol vizet csak a kiválasztottak kapnak, pénzért azonban lehet másnak is kapni.

Hogy 15 krajczárok fizetendők a tanító, nyugdíjra, az nagyon természetes. Ennek is a gyerekek veszik hasznát, mint a tisztogatási díjnak.

Aztán az egész áldott tanévken örökösen kell hol erre, hol arra egy kis pénz! Nem sok, de mire gyűl az 10 hónapon 3—4 gyermekes szülénél!

A tanító bácsik és nénikék, no meg a tanár urak beláthatnak, hogy nagyon szűk világ van. Ami nagyon szükséges, hát jó, meg kell vetetni, de takarékoskodni kell, kevesebb irkát, kevesebb ezt azt, aztán isten mentsen jövőre a fotografiáktól, meg a bűvészeti mutatványoktól.

A jó tanító bácsik és jobb tanító nénik és a sok mindennel tördő iskolaszék jól teszi, ha megszánják a szülők zsebeit és az apró-cseprő kiadásokat a lehető legcsekélyebbre szállítják le.

Különbön jó egészséget kívánunk a panaszkodó apáknak, mamáknak türelmet a tanító bácsiknak s néniknek — az új iskolai évre.

Égő.

— Isteniszteletek. Vasárnap, szept. 11-én az ev. ref. templomokban az isteniszteletek a következő rendben tartatnak: nagytemplomban: Dicsőfi József lelkész; kistemplomban: Csútoros Albert s. lelkész; új templ.: K. Tóth Kálmán lelkész; ispotályi templomban: Mitrovits Gyula lelkész.

— Egyházközségi egyházi értekezlet. E hó 7-én tartott meg városunkban az egyházközségi egyházi értekezlet közgyűlése az érdeklődők nagy részvétele mellett. A közgyűlést Kiss Áron püspök nyitotta meg és gróf Degenfeld József főispán, főgondnok és társelnök vezette. Több fontos tárgy került szőnyegre, melyek körül élénk vita fejlődött ki, így az egyházi figyelem, a protestáns napi lap kérdése idézett elő nagy vitát. Délben a város 300 terítékű bankettet adott. A jövő évi értekezlet Hódmező-Vásárhelyen leszsz.

— Szabolcska Mihály — temesvári lelkész. A költői lelkületű pap, aki lapunknak is több éven át volt főmunkatársa és felelős szerkesztője, a temesvári ev. ref. egyház által a Futó Zoltán távozása folytán megüresedett lelkészi állásra fog meghívattani. Az ott élő magyarság keblében e mozgalom oly nagy mérvet öltött, hogy Szabolcska megválasztása biztos. Gratulálunk.

— 32% pótdadó. Az adózó polgárok e réme mind kezd nagyobb mérvet öltetni városunk háztartásában, mert az 1899. évi költség előirányzat 144,898 frt 75 kr hiánnyal záródik. Hová jutunk, ha így haladunk. Lesz új bérpalatánk, megfejelt városházunk, egy rakás kaszárnyánk és pótdadók quantum satis, de iskolánk, ahol gyermekeinket taníttathassuk, ugy látszik nem. Miért?

— Végzetes szerencsétlenség. Mint villám sujtott le az a hír, hogy városunk előlő körének egyik tagja — dr. Mariska Györgyné — megégett. A hír valóban bizonyult. A hú nő, a szerető édes anyja, az ünnepezt szépség ott szenved kinzó sebeiben élet és halál között. Egy pillanat gondatlansága egy hosszú életre, talán örökre tönkre tette egy család boldogságát. A szerencsétlenség csütörtökön délután történt. Dr. Mariskáné, a mikor is két kis gyermekének uszonát akart a gyorsfőzőn melegíteni. Az égő gyorsfőzőbe kevés spiritusz volt.

Az urnó az üvegből töltött az égő folyadékhoz. A láng bele csapott az üvegből a mi szét robbant és lángtengerrel borította el az urnót. Az égő előfáklya mentésére siető férj, cseléd és Brozik keres. segéd sulyos égési sebeket szenvedtek ugyan, de azért eloltották a tüzet. Későn volt, a szép nő félholtan ott vonaglott a gyorsan oda érkezett orvosok előtt. A sulyosan sérült urnó életben maradásához biznak ugyan, de vissza adni ünnepezt szépségét képtelenségnek tartják.

Dalestély. A városi nagy dalárda, mely már oly sok ízben aratott babért s a külföldön is nagy hírnévre tett szert f. hó 17-én dalestélyt rendez, mely alkalommal a többek között két nehéz mű-darabot: „Szeptember végén” és „Kék a viola” című dalt ad elő.

Megrendítő haláleset. B é l t e k y Lajos, Kiss Áron év. ref. püspök káplánját rettenetes csapás érte. Testvérbátyja, ifj. dr. B é l t e k y Albert budapesti ev. ref. főgimn. és leánygimnasiun tanár a hét elején a Sátoralja-Ujhely mellett levő Szomotor állomás mellett hazafelé útjában kiesett a robogó vonatból és szörnyet halt. A derék fiatal tanár csak nemrégiben jegyezte el egy tekintélyes fővárosi kereskedő leányát. A gyászba borult család, kik közé az elhunyt atyja id. B é l t e k y Albert szatmári lelkész és B é l t e k y Lajos debreczeni s.-lelkész tartoznak, tegnap utaztak el temetésére Szomotorra.

Műkedvelő előadás. A debreczeni dohánnyár munkásai által alakult műkedvelő társaság ma, szept. 10-kén, szombaton este a „Margit” fürdő dísztermében jótékony célú műkedvelő előadást rendez, mely alkalommal színe kerül a „Sárga csikó”, Csepreghy közkedvelt népszínműve, melyet a derék ifjak immár másodszer adnak elő. — Kezdeté este fél 8-kor.

Szerdahelyi Debreczenben. A magyar színészet egyik, a muzsa által homlokra csókolta tagja, Szerdahelyi Prielle Kornélia pár napig rokonai látogatása céljából városunkban időzött. Komlóssy Arthur városunk főjegyzője kedden tiszteltet a nagy művésznőnél.

Az iparosok figyelmébe. Az alsó foku iparos tanonciskolában a rendes oktatás már kezdetét vette. Az újonnan szerződött tanoncok beiratkozását végezték el a Barcsai-féle házban (Csapó-utca 33 szám).

Érdekes szüreti mulatságot rendez a jövő vasárnap az iparos ifjuság önképző egyesülete a nagyérdő mulatóházban. E pár év alatt nagy népszerűsége szert tett mulatságot nem is kell a közönség figyelmébe valami különösen ajánlani. Vonz oda ennek már a hírneve mindenkit. Hogy kedves emlékü lesz ez a mulatság, az már bizonyos.

Tápai & comp. Városunknak is meg van maga a csuda doktora, a kinek azonban konkurens akadt Ujváriné asszony személyében, a kinek azonban aligha lesz akkora szerencséje, mint Tápainak, mert első kísérlete is balul tört ki. Ugyanis Ujváriné egy helybeli polgárt kutyvalékaival oda juttatott, hogy most élet-halál között lebeg. Dr. Altman Béla feljelentette a kuruzslót az ügyészségnek, mert nevezett 4 ft 80 krt. zsarolt ki az adott orvosságért. Meglátjuk mit tesz az ügyészség. Bizonyára Ujváriné is házat vesz, mint Tápai.

Hypodrom. Sári István Széchenyi-utcai mű-arenájában ugyancsak foly a közdélem a 100, 200 és 500 koronáért, amit a birkozók tűznek ki. Az érdeklődés központja a birkozások, a több mutatóványok — bár van köztük egy pár figyelemre méltó — teljesen érdektelenné válna. E héten a társulat athlétáját és erőművészt Szimoni legyőzte, aki a küzdőtől vissza is vonult. Bauer és Szimoni küzdeme, valamint az Oronti és Kreindl é is győzelem nélkül ért véget. Az érdekes birkozások még pár napig tartani fognak.

Hirdetmény. Debreczen sz. kir. város adózó lakossága értesítettik, hogy a városi házi pénztár 1899 évi költség előirányzata az 1886. XXVI. t. cz. 17. §-a értelmében a városi számvéői hivatalban f. év szeptember hó 7 napjától kezdődőleg 15 napig közszemlére kitétetett a hol is az a hivatalos órák alatt betekínthető. Az ezen költségvetés ellen ne talán felmerülhet észrevételek ugyancsak az 1886 XXI. t. cz. 17 §-a szerint a f. évi Szeptember havi rendes közgyűlést 5 nappal megelőzőleg a város. tanácsához adhatók be. Debreczen, 1898. Szept. 5-én. A városi tanács.

A jó hírnevű Kossuth kávéház, étterem és szálloda ismét fényes és új berendezést nyert az áldozatkész b é r l ó r n i Gyula bőkezűségéből, ki nagy sulyt fektet arra, hogy egy helybeli, mint idegen utazó vendégei nappal és éjjel a legkifinomultabban és italt kapjanak jutányos árban, pontos kiszolgálás mellett. Hirdetési rovatunkban levő közleményére felhívjuk a közönség figyelmét.

Elvesztett kutya. Debreczen vásártéri állomásról e hó 4-én egy szt. bernátheji rendes sárgaszínű him kutya eltűnt. A megtaláló illő jutalomban részesül, ha a kutyát a vásártéri főnöknek átadja.

Rövid hírek. Szerencsétlenség a színház átalakításánál. Szabó nevű munkás saját vigyázatlansága folytán oly szerencsétlenül bukkott le az állványról, hogy ballába eltört. — Elgázolás. Horváth János öreg munkást a Hatvan-utcai lóvonat elgázolta. Sérülései veszélyesek. A vizsgálat a hibás kipuhatólása céljából a törvényszék részéről folyamatban van. — A dráma hősnője. Hetey Mari, aki ellen ferje gyilkossági kísérletet követett el, teljesen felépült. — Benka gyilkosai. A Hadházi-utcai gyilkosság elkövetői ellen indított vizsgálat be van fejezve. A gyilkosok orvosi megfigyelés alatt állanak, minek befejezése után a végtárgyalás még a jövő hónapban meg fog tartani. — Műkedvelő előadás. A helybeli iparos ifjak f. hó 11-én a Margit-fürdő dísztermében műkedvelő előadást tartanak. Színe kerül a „Gyimesi Vadvirág” című népszínmű. — Iskolai év megnyitása. E hó 9-én lett hivatalosan a főiskola megnyitva, mely alkalommal az oratórium zsufolásig megtelt városunk intelligens közönségével és a nagyszámú tanuló ifjúsággal. — Bucsuok. Városunk róm. kath. hívei pénteken reggel mentek el Wolaffka püspök vezetésével a Mária-pócsi búcsúra, a honnan hétfőn térnek vissza. — Ellenőrzési szemle. A cs. és kir. gyalog ezred hadkiegészítő parancsnokság az idej ellenőrzési szemlét október hó 11. 12. 13. 14 és 15-ik napjain, a pótszemlét 29 és 30-án fogja a pavillon lak-tanyában megtartani. — V i z e z e t é k i m u n k á-

l a t o k. Városunk jövő századba illő reménye egy lépéssel előre haladt. A nyulas körül vizet keresnek. A próbafurásokat Ábrahám Sándor állami kutturó vezeti. Kerékpár-verseny. A „Debr. kerékpár Egy.” e hó 18-án nagyobb szabású versenyt rendez. — Tolvaj inas. A Kuczik-féle üzletben Benes Géza segédnek Kiss Ferencz hentes inas ellopta 50 frjtát Elcsípték, de már 48 frtot elköltött belőle. A II. ker. rendőrség börtönében elmékedik a fiatal tolvaj az enyém s tiéd fogalmak különbsége felett. — Tűz. Csütörtökön a Kossuth-kávéház padlásán a szalma kigyuladt. A tűzoltók gyorsan elejét vették a nahzobb bajnak.

Debreczeni piac.
Gabona árak. 1898. szept. 6-dikán.

		Felső	Közép	Alsó
Búza	mun.	8.50	8.40	8.30
Kétszeres	„	7.20	7.10	7.00
Rozs	m.	6.20	6.10	6.00
Árpa	„	6.20	6.10	6.00
Szab	mm	5.40	5.30	5.20
Tengeri	„	6.20	6.10	6.00
Köles	„	4.50	4.40	4.30
Köleskása	„	13.00	12.50	1.200
Burgonya	„	2.00	1.80	0.00

Szarvasmarha és lóvásár.
Ló felhajtattott 580 db, eladatott 350 db.
Marha felhajtattott 780 db., eladatott 540 db.
Sertésvásár.
Felhajtattott — darab, eladatott — db. Ára sovány sertés páronként egy évesig —, másfél évesig —, két évesig —, öreg —
Kövér sertés kilója — kr.

Húsarak.
Marhahús egy kiló 40—48, (kóser) 62 kr.
Borjúhús 40—60 kr. Sertéshús 56—64 kr. Juhhús 38—40 kr. Szalonna m. mázsa 70—72, — háj 66 frt.

Napszámárok.
Férfi ellátással .90 ellátás nélkül — 1.10. nő ellátással 50—60 kr, ellátás nélkül 80—90 kr, gyermek ellátással 30 ellátás nélkül 50 kr.
Tűzifa: 1 öl tölgyfa 12 frt. nyárfa 7.— frt. Folvágatás 2 frt 50 kr, szállítás 1 frt 20 kr.

Szerkesztői üzenetek.
Kronika Iró. Vártuk az ígért közleményt. Miért késik az éjji homályban?
V I . . Helyben. Várjuk várjuk . . . de hiába várjuk.
Haragos kis hamis. Kár, nagy kár annyira haragudni, mert tetszik tudni a harag árt a szépségnek. Irjon csak gyakrabban s mentől szellemesebben végre csak be fog válni vagy egy műve.
K. I. Helyben. Beküldött verseitől még a nyomdafesték is elsápad. Nem lant, kapa az olyan kezekbe való a ki ilyen tákolmányt énekel meg az ősz.

Kiadótulajdonos: **Zicherman Herman.**

NYILTÉR.

Foulard-selyem 65 krtól

3 frt 35 krig méterenként — japáni, chinai stb. leg-ujabb mintázatok és színekben, valamint fekete, fehér és színes **Henneberg-selyem** 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. Privát-fogyasztóknak postabér- és vámentesen, valamint házhoz szállítva — mintákat pedig postafordultával küldenek,
HENNEBERG G. selyemgyárai (cs. és k. udvari szállító) **ZÜRICHBEN.** — Magyar levelezés. — Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

Vese, húgyhólyag, húgydara és közsóanyagok ellen, továbbá a légző és emésztési szervek hurutos bántalmainál, orvosi tekintélyek által a **Lithion-forrás**

Salvator
sikerrel rendelve lesz.
Húgyhajtó hatású!
Kellemes ízű! Könnyen emészthető!
Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.
A **Salvator-forrás** igazgatóságán Eperjessén.

CHOCOLAI SUCHARD NEUCHÂTEL (SCHWEIZ) GACAO

KÖNNYEN OLDHATÓ KAKAO

ÖNENMATTÉ (128.) 5—16.

ZENEMŰVEK:
zongora,
Harmonika,
hegedű,
Cello,
czitera,
kamara zene,
zenekari
Hangora,
dalok,
Humorisztikus
karok
Duetto, Terzette,
tanulmányi művek
stb. jegyzéket
ingyen
és bérmentve küld
OTTO MAASS
Musikverlag und Sortiment WIEN,
VI./2, Mariahilfstrasse 9f.
(400.) 1—?

Teljesen ártalmatlan
Antiszeptikus és hygienikus
Hölgy-óvszer.
Teljes biztos hatással, használatban kiméletes és nem kellenek többé semminemű gyöngédtelen és ártalmas gumi- vagy spongya-cikkcek. 1 doboz (12 db) 1 frt 50 kr. pontos használati útmutatással 1 frt 75 kr. előleges beküldése után bérmentve.
Kapható a feltalálónál **LÁSZLÓ JÓZSEF** gyógyszerésznél Maros-Ujvár. (Erdély.)
Budapesti főraktár: **Török József** gyógyszerész, Kerpel, Fehérsas gyógyszerár Lipót-körút 28. sz.
Bárhová diszkrét szétküldés, (Telefon 3617)
Czélserű és kiméletes. (121)11—30

Férfi-, fiu- és gyermekruha-
vásárlók figyelmébe ajánljuk
az 1845-ben alapított,
országszerte jó hírnévnek örvendő
NEUMANN M.
férfi, fiu- és gyermekruha-raktára,
Debreczen, Fötér,
a m. kir. főpostával szemben.
Ezen raktár felvan halmozva saját, esakis szolid készítményekkel, a legfinomabbtól kezdve a legolcsóbb minőségig.
Az üzletház elve: lelkiismeretes ki-
szolgálás, szigorúan megállapított és minden darabon feltüntetett árak. (403.) 1—?

Alapított 1782. évben. Telefon összeköttetés 22. sz.
KONTSEK GÉZA
előbb **GASZNER KÁROLY**
fűszer-, csemege-, bor- és
magkereskedése
Debreczen, Kossuth-(Czepléd)-utca.
Elsőrangú fűszerkereskedés.
Ajánlom jól berendezett raktáramat: mindenemű bel- és külföldi ásványvizekből idej töltésben. A sztojki gyógy- és borvíz főraktára. — Elsőrendű tisztán kezelt természetes fehér és vörös
asztali-, csemege- és gyógyborok
házánk minden hírneves bortermő vidékéről, az országos központi mintapince eredeti töltésében, valamint a legnevezetesebb spanyol- és franciaországi borokat eredeti töltésben, — Mint különlegességet: Bartholovich Antal Fia-főle eszkéi szilvórium fűző világhírű
szeremi szilvóriumát.
Csokoládék és csúkokak
óriási választékban a legfinomabb Dessert-fajokban és friss minőségben.
Árjegyzék kívánatra bérmentve küldetik.

ZICHERMAN H. ELSŐ HIRDETÉSI IRODÁJA,
Gróf Dégenfeld-tér 3. sz. (ezelőtt Rózsa-tér).
156-dik számú telefon állomás.

KIADÓ LAKÁS. Péterfia-Ajtó-Fölkéretnek mindazon földbirto-
utozán három szoba, konyha,
kamara és egy különálló udvar-
kerttel együtt igen jutányos
áron azonnal, esetleg nov-
1-től kiadó. Bővebbet irodámban.
Gazdatiszt, keresztény, jó bizonylatokkal
ellátva — alkalmazást keres.
Wertheim kassza megvételre kerestetik.
Eladó háztelek. Miklós-utcán egy jó helyen fekvő háztelek eladó.
A Csigekertben 4 hold szőlő, megfelelő úri lakással együtt eladó. (1191.)
Eladó ház. Szent-Anna-utcán 1300 frt évi jövedelemmel — egy jókarban lévő ház eladó. (1193.)
Egy középkori úri ember 1000 frt biztosítékkal, pénztárnoki vagy más megfelelő állást keres. (1220.)
Eladó szőlő és lakóház. Csapó-kert I-ső járásban 2 szoba, konyka, istálló, 161 □ öl szőlővel olcsó áron eladó. (922.)
Ezer hold fekete föld gazdasági épületekkel azonnali bérbe vételre kerestetik. — Bővebbet irodámban.
Ebesi föld 7 nyilas tanyával folyó év augusztus 1-től kezdve kiadó. (444.)
Pénz olcsó kamatra s a legkedvezőbb becslés szerint ingatlanra lehet kapni, bármily nagy összegben. — Bővebbet irodámban. — (E.)

Kiadó esetleg eladó, hogy azokat közvetítő intézetemben előjegyeztetni sziveskedjenek.
Kiadó fűszerüzlet. Csapó-utcai részen lakással együtt kiadó. (85)
Egy jókarban levő ház az Árpád-téren, mely tartalmaz 6 szobát, 4 konyhát, istállót és hozzátartozókat — eladó, esetleg kiadó. — Értekezhetni irodámban. (283)
Sestakerti jó bor, 30 hektoliter, eladó. Ára hektoliterenkint 23 forint. — Cím: irodámban megtudható. (256)
Mintegy 4 1/2 cat. hold kintinó onodói föld közel a városhoz eladó vagy haszonbérbe kiadó. (Z.)
Eladó ház. A Miklós-utcai részen 2 ujra épült ház kedvező feltételek mellett eladó. (502.)
Eladó bolt felszereléssel együtt — a csapó-kertben — 3 szoba és hozzátartozókkal. (304.)
Magasabb műveltségű nő mint társalkodónő, vagy házi kisasszony, alkalmazást keres. 356.
Egy igen jó menetelű és élénk helyen lévő kisebb fűszerüzlet italmérés és tőzsei joggal eladó. 240.
Gőzmalom, olajmalom tüzelő fával együtt haszonbérbe kiadó. (4.)
Gazdatiszték, gépészek, kertészek azonnal megrendelhetők.
Jómenetű fűszer-üzlet családi körülmények miatt eladó. (299.)

Az ezen rovatokban közölték iránt felvilágosítást ad s egy ily közleményt 25 kr előleges lefizetés mellett, felvesz és fűzzetés.

